

Ladislav Babić

PIJANO MORE

Naivni su uvjereni kako postoji tek jedna vrsta pismenosti, koju su kao apsolvirali čim su naučili slova abecede, no u suvremenom svijetu to nije dovoljno, dapače – može poslužiti manipulatorima kao izvrsno oru(ž/d)je upravljanja masama ako one nisu i informatički, a napose medijski pismene. Totalno nepismen čovjek, kome informatička tehnologija i medijski izvještaji nisu pristupačni (rekli bi nekad, čobanin s *Šar planine*, mada danas tako izoliranih od svijeta i zbivanja u njemu gotovo i nema), snabdjeven samo zdravim razumom, može biti mnogo imuniji na manipulacije negoli ljudi na sva tri spomenuta načina pismeni, k tome još opskrbljeni sa sijaset papira koji im dokazuju neke stručne kvalifikacije. Nažalost, ne i one moralne (etičke) koje se dokazuju samo životom.

Erazmo Roterdamski proglasio je *ludost* kraljicom svijeta, no čini se da je danas to postala jedna od njenih inkarnacija – *laž*. Kad vas političar sa stranica ma kojih medija – ili čak lično – blago teleće pogleda u oči svojim istreniranim „*pogledom iskrenosti*“, ili čujete njegov milozvučni glas zavodljiviji od sirenskog, manje naivni prvo posumnjaju u izrečeno, te manijakalno krenu pretraživati druge izvore kako bi provjerili poruke svojih vođa koje su (barem u formalnim, kapitalističkim demokracijama) pred koju godinu sami naivno izabrali. I službenim podacima statističkih ureda, izbornih i inih komisija, koji su nerijetko pod kontrolom politike, ne treba apriorno iskazivati povjerenje, a čak kad ih političari javno predstavljaju - ne mogavši ih pobiti - uvijek imaju spremnu vlastitu interpretaciju stvarnosti, ne kažem neprimjenljivu za *Alisinu zemlju čudesa*. Pomakom ishodišta od kojeg treba usvojiti tumačenje događaja – bilo pomakom

težišta tumačenja u vremenskom ili značenjskom smislu, bilo direktnom promjenom njegova značenja. Kao što se značenje riječi nastoji preskriptivno nametnuti govornicima intenzivno inzistirajući na njenoj upotrebi, tako se i shvaćanje događaja i njihova značenja nastoji udresirati u psihologiju masa, priznati treba – sa mnogo uspjeha. To nije drugo doli primjena *Goebbelsove* - jednog od rodonačelnika sustavne implementacije propagande u život - izjave da *“Hiljadu puta ponovljena laž postaje istina”*, što je [Edward Bernays](#) kasnije do savršenstva razradio shvaćajući da je *“Svjesna i inteligentna manipulacija organiziranih navika i razmišljanja masa važan... element demokratskih društava. Oni koji manipuliraju ovim nevidljivim mehanizmima društva predstavljaju nevidljivu vlast koja je istinska vlada u našoj zemlji”* (*„Propaganda“*, str.9). Dakako, izbjegao je posvetiti se sumnji smijemo li društva koja usvajaju takve principe uopće nazivati demokratskima. Pa, žele li se i njihovi stanovnici ponosno samozavaravati uvjerenjima da žive u demokraciji, što drugo no ostaviti im da sami iskušaju čvrstoću svoje vjere. Revidiranje prošlosti za kojom se posize radi ostvarenja vlastitih klasnih, ekonomskih ili političkih interesa a ne uslijed novostečenih znanstvenih spoznaja, bit će utoliko djelotvornije ukoliko se aktualne generacije uspiju indoktrinirati preoblikovanom sadašnjošću u njihovoj svijesti. Prvi znak uspjelog poduhvata mijenjanja psihologije masa je relativizacija događaja, što se tim lakše postiže što je manje znanje o njegovim uzrocima; relativizacija podjednakih postupaka *„njih“* i *„nas“*, jer se ne ocjenjuju logičkim i etičkim već posve irelevantnim, najčešće nacionalističkim kriterijima. Sam *Bernays* besramno i otvoreno govori o manipulaciji masama, a s koliko se to uspjeha provodi u praksi svjedoči činjenica kako očiglednostima usprkos, javnost biva uvjeren da živi u demokraciji. A što je to, kad ih upitate – vladavina naroda, odgovorit će. Pa kad uživaš u svojoj vlasti, gdje si još jedva vlasnik sebe sama i vlastite intime a kamoli ičeg drugog – bilo ti u slast!

Uz bezbroj domaćih (regionalnih) i svjetskih primjera od pamtivijeka, pogledajmo par svježijih, iz ustiju *političara*, *svećenika* i *novinara*, karakteriziranih u rasponu od svjesne namjere (u pozadini koje je očuvanje vlastite pozicije), neznanja, pomanjkanja logičkog razmišljanja, gluposti, do potpune medijske nepismenosti, sve to moguće – ako smo blagonakloni prema njima – uzrokovano *„višim ciljevima“*, u osnovi prizemnim toliko da prizemniji ne mogu biti. Povodom ponovljenih, u dogledno vrijeme osuđenih na totalni neuspjeh, pokušaja revizije *„Vatikanskih ugovora“*, oglasile se i hrvatske cvečke prve klase:

*"Nisam za reviziju Vatikanskih ugovora, vjera mi je moralni kompas... Ja nisam za reviziju Vatikanskih ugovora. Nisam općenito za reviziju ugovora jer to postavlja opasne presedane u međunarodnom pravu, osim ako obje strane ne zaključe da treba doći do revizije iz određenih praktičnih razloga", [oglasila](#) se prva koka države. Višak željeza u blizini kompasa (mozga) sasvim može iskriviti njegovo pokazivanje i pokušaj objektivnog, logičkog razmišljanja, ukoliko su koke uopće sposobne za te više mentalne operacije. Ako se ugovori sklapaju s opcijom obostranog, sporazumnog raskidanja, onda onaj koji nas iskorištava može to činiti vječno! Poput prostitutke i makroa koji su napravili kontrakt pod tim uvjetima; jadnica nikad neće moći poći svojim putem, riješivši se iskorištavanja svog gospodara. Nadalje, pri spominjanju raspada Jugoslavije predsjednica ne pjeva takvu pjesmu: da je Hrvatska mogla otići svojim putem (raskinuti "ugovor" dan Ustavom iz 1974.) samo ako se sve republike oko toga slože. Jel' onda vladala neka drukčija logika? HDZ-ovskom „žetončiću“ na čelu države, najvjerojatnije još jednom upotrebljivom u narednim predsjedničkim izborima, [objašnjenjima](#) se pridružuje biskup sisački, koji bi moguće ponajprije trebao objasniti stvari oko svoje nelegalizirane „[skromne kolibe](#)“. Kaže jedan od pastira 86% hrvatskih ovaca: "Vatikanski ugovori smetaju onima koji ne vole Crkvu,...". Ja ne volim Crkvu (ali ne mrzim vjernike, poštujući ih isključivo prema ljudskim kvalitetima), ne zato što sam ateist, već zato što me „*presvijetli*“ (Crkva) iskorištava, muzući moj novac za nešto na što nisam pristao. Ali on voli mene, ne zato što sam ateist, već zato što me iskorištava, muzući moj novac za nešto na što nisam pristao. Banditska pak mu država, sa svojim bandistkim vodstvom to omogućava, pa i onu nelegaliziranu "skromnu kolibu" do koje je došao potkradajući (i) mene. „Crkva u Hrvata“ upela se do potpune revizije povijesnih i socijalnih dostignuća, kako bi ukinula sekularnost države (garantirane hrvatskim Ustavom, zbrkom mudrolija koje se u praktičnom životu prilagođavaju situacijama). Ivo Anić [objašnjava](#):*

"Kršćani, ako govorimo o istinskim vjernicima, moraju biti ujedno i sekularni. Zbog toga što im to sama vjera (ne crkva) istovremeno nalaže. Kršćanstvo nalaže sekularizam, koji u svom fundamentu sadrži upravo klasične kršćanske vrijednosti, kojih se nažalost većina klera u svojoj udobnosti i važnosti – odrekla. Ujedno, sekularizam je i prihvaćanje različitosti, prihvaćanje drugačijih uvjerenja i identiteta što crkvi u Hrvata strašno smeta jer njen autoritet dovodi u pitanje."

U „*Bibliji*“, u koju se vjernici, a ponajviše njihovi samozvani pastiri, uglavnom licemjerno zaklinju, može se [pročitati](#):

"Znajući njihovu opakost, reče Isus: »Zašto me iskušavate, licemjери? Pokažite mi poredni novac!« Pružiše mu denar. On ih upita: »Čija je ovo slika i natpis?« Odgovore: »Careva.« Kaže im: »Podajte dakle caru carevo, a Bogu Božje.«

Ovaj *Isusov* odgovor *farizejima* može se smatrati kršćanskim zahtjevom za sekularizmom. Razdvojite vjerovanja od politike upravljanja državom. Nemojte se miješati u politiku, pa se ni ona neće miješati u vaša vjerovanja. Kao i svi razumni zahtjevi tijekom povijesti, i ovaj je sasvim falsificiran i prilagođen vladajućim elitama. Pobjedom "*Francuske revolucije*", kada je sekularizam uveden kao opći zahtjev za razdvajanjem *Crkve* i države, *Crkva* je osjetila da joj se pod nogama izmiče učešće u vlasti, i odonda se na sve moguće načine nastoji vratiti na tlo koje je sama svojim djelovanjem zagađila. Kako je u *Hrvatskoj* "*tlo*" uglavnom kompletno zagađeno, to lakše joj to danas i uspijeva.

Slijedeći se primjer odnosi na *NATO*, navala oko čije guzice je neviđena od prije nesvrstano orijentiranih komponenata bivše države, a premnogi se takmiče [objašnjavati](#) potrebu ishrane naroda analnim smećem. *Predrag Kojović* govori:

"U BiH nema opstrukcija koje mogu zaustaviti širenje NATO-a... Garancija teritorijalnog integriteta, stabilnost i sigurnost koja dolazi sa NATO članstvom su sasvim sigurno u interesu većine građana BiH koji ne žele razmišljati o opstanku države BiH nego o njenom ekonomskom i političkom napretku...."

Nažalost, politikom se danas bave premnogi bez stručnog, općeobrazovnog i moralnog integriteta, od čega se prvo nekako još može fingirati ili formalno dokazivati kojekakvim papirima, ali ne i ono poslijednje. Promijenio se šerif u gradu - umjesto *UN* sad je to *NATO* - i sva gamad bježi pod njegovo okrilje. Razmislite o ovome: *Grčka* i *Turska* su bile (i još su) članice *NATO*. Nezavisnu otočku državu *Cipar* su dijelile dvije velike etničke zajednice (*grčka* i *turska*) pod jedinstvenom vladom. Nakon vojne intervencije *Turske*, otok je podijeljen na dva dijela. Što je *NATO* učinio u "*interesu većine građana*", za očuvanje cjelovitosti države? Što je *NATO* učinio da kazni agresora - svoju članicu? Moja pokojna teta bi rekla: *kurac od ovce!* A spomenuti kurac jednog će dana ugledati sve sitne ribe (*Hrvatska*, *Slovenija*, *Kosovo*, *Crna Gora*, te *BiH* i *Makedonija* koje se guraju u paktovski šupak), kad jednog dana interesi gospodara pakta – koje(g) girice opslužuju - budu iznad interesa sitneži. Valjat ću se od smijeha negdje "*odozgo*",

promatrajući „*ekonomski i politički napredak*“ (otkada on ovisi o pripadanju ili nepripadanju nekom vojnom savezu?) sitneža naguranog oko paktovskog šupka. Spominjete li magičnu riječ *stabilnost*, kako li je *nesvrstana Jugoslavija* mogla biti stabilna (dok je nisu razorili), kako li samo uspijevaju takvima biti *Švicarska, Finska, Švedska*,...i druge razvijene nečlanice? Sva ta umišljena skalamerija od država već oružjem ostvaruje - ili će to činiti – i najagresivnije interese svog gazde, ali teško da će se on(i) tek tako uvući u rat zbog iole ozbiljne agresije na prirepke koji im osiguravaju samonametnuti legitimitet mimo bilo kakvog međunarodnog konsenzusa, a napose onog u *Svjetskoj organizaciji*. *Potencijalne agresije* o kakvoj svi govore, umjesto da *aktualno rade na miru* među narodima! Oni pak su indoktrinirani „*opasnošću*“ od *Rusije*, kojoj se čak „*dobronamjerno*“ [savjetuje](#) da makne svoje projekte srednjeg i kratkog dometa iza *Urala*. Savjetnicima ne pada na pamet diskutirati jednostrano raskidanje *Ugovora o uklanjanju projektila srednjeg i kratkog dometa (INF)* od strane *SAD*, ili savjetovanje svojoj „*zublji demokracije*“ micanje vojnih baza oko *Rusije*, pojačano niklih poslije usmenog obećanja danog naivnom *Gorbačovu* nakon raspada *SSSR*-a i ukidanja *Varšavskog pakta*! Inače, valja spomenuti da se svi ti podguzni narodi (osim [Slovenije](#)) guraju oko zaštitinog šupka sasvim „*demokratski*“ – *bez referendumskog izjašnjavanja naroda!*

Poslijednji, nikako ne i zadnji, primjer problematizira [reakciju](#) na nedavnu provokaciju *bosanskohercegovačke Pink TV*:

"NiP poziva BH Telecom da prekine saradnju sa medijima koji vrijeđaju žrtve opsade Sarajeva... Nakon još jednog sramnog čina srbijanske televizije Pink, koja je jučer, na dan masakra na Markalama u kojem je ubijeno 68 Sarajlija, pokušala za zločin optužiti najviše bosanskohercegovačko političko i duhovno rukovodstvo na čelu sa predsjednikom Alijom Izetbegovićem i reisom Mustafom ef. Cerićem, Narod i Pravda pozivaju BH Telecom i druge kompanije da prekinu saradnju sa ovom televizijom... Jedini besramniji potez od negiranja zločina jeste pokušaj da se za zločin okrive njegove žrtve. Takvi potezi duboko vrijeđaju sve građane Sarajeva, sve žrtve višegodišnje opsade, sve nas koji smo iz dana u dan trpjeli teror, hiljade i hiljade granata. Suosjećanje sa žrtvama možemo pokazati na različite načine, a jedan od njih je sigurno i da ne dozvolimo da se našim parama vrijeđaju žrtve - poručuje istaknuti član Naroda i Pravde Kemal Ademović."

Bez obzira na sramni izvještaj, ovakva reakcija je sasvim neprimjerena. Neposredne žrtve granatiranja; *mrtvi, ranjeni, osakaćeni* i *trajni invalidi* nakon tog čina, nisu bili ni *Alija Izetbegović* niti *Mustafa Cerić* koje *Pink TV* optužuje za taj

čin. *Daklem*, ne žrtve, već neke od vodećih ljudi *BiH* koji su bili u teorijskoj prilici da to narede! Daleko od toga da tvrdim kako je bilo tako, hoću tek podvući da *reakcija* na sramni televizijski prilog ne smije ići *poistovjećivanjem* žrtava ovog *konkretnog slučaja* sa cijelim narodom, jer prave žrtve ovog *konkretnog slučaja* (a ovdje se radi samo o njemu) nisu niti bile optužene, a sasvim je apsurdno da bi one naredile granatiranje samih sebe! Drugim riječima, objektivni, patetike i većini medijskih pratitelja prikrivene laži lišeni komentari televizijskog priloga, trebali bi ići drugim putevima negoli navlačenjem suza na oči, i usmjeravanjem ka emocionalnoj a ne objektivnoj reakciji. Opovrgavanja tvrdnji *Pink TV argumentima* koji mogu ići samo u smjeru obaranja *konkretnih optužbi* protiv *konkretnih lica* optuženih za zločin, a ne stvaranja žrtvi od cijelog naroda, koji ni nije bio žrtva *konkretnog događaja* - granatiranja tržnice na Markalama. Proširenjem takvog prozirnog postupka u proizvoljni niz žrtava: *prave žrtve granatiranja Markala* -> *građani Sarajeva* -> *građani BiH* -> ... lako dođemo do tvrdnje kako su žrtve granatiranja bili svi ljudi svijeta, koje - sem spomenutih *Izetbegovića* i *Cerića* - ni ne treba braniti od optužbi. Objektivnost se najbolje narušava tvrdnjama "*svi smo mi žrtve*", ili pak - "*svi su oni zločinci*".

Da bude jasno, nikakve *apriorne svetinje niti opće suglasnosti ne postoje* u ljudskom rodu. Nekome je svetinja mater pa je sposoban radi nje pobiti cijeli narod, a drugi je zbog naroda sposoban ubiti majku. Opća suglasnost možda postoji u parlamentu, ali njegove odluke ne obavezuju ma koju misleću osobu na podjednako razmišljanje (moguće na djelovanje, ako nisu suprotne općeljudskom moralu, a svaki pojedinac ima sposobnost oprijeti im se i tu ne mogu ništa zakoni i ine prisile). Nema opće suglasnosti oko postojanja ili nepostojanja boga, prirodnom ili tvoračkom porijeklu svemira, načina obožavanja boga (religija), oko postsmrtnog „života“, zabrane ubijanja (gdje se apsolutnom pravilu „*Ne ubij*“ nalaze bezbrojne individualne ili kolektivne iznimke), jesu li ljudi bili na *Mjesecu*, oko momogamije ili poligamije, homoseksualizma, umjetnog začeca, relevantnosti naturenog oblika demokracije, društvenih sustava, visine poreza ili mirovina,..., može se nabrajati u nedogled. *Svetinja* i *opća suglasnost* su naprosto fraze koje ljudski rod smišlja, pokušavajući njihovo štovanje naturiti obaveznima svakome – ne snagom argumenata, već argumentom snage (većine koja ih prihvaća) – propisanim kaznama za njihovo kršenje, a prečesto najobičnijim nasiljem (ratom)! Razlučiti što je što, porijeklo nekog štovanja, prirodnog ili prinudnog vladanja, moguće je samo obrazovanjem – koje mora biti najopćenitije širine, uključivo etiku – a tu spadaju onda i različiti oblici pismenosti, uključujući i onu medijsku. Lično bih stanje regionalnih društava (vjerojatno čak i svjetskih) opisao pjesmicom:

Poezija apsurda

*Pijani mornari na pijanom brodu
iz pijanog mora izbacuju vodu,
pa kada je izbace do posljednje tone
trabakula neće moći da potone!*

U vrijeme njenog nastanka bilo je samo jedno, zajedničko pijano more na kojem je još formalno zajednička pijana posada izbacivala vodu iz zajedničkog raspadajućeg se, pijanog broda. Danas je više regionalnih pijanih mora, brodova i mornara, ali voda nikako da se iscrpi, a trabakule tonu li tonu i nikako da potonu. Bog mora, *Posejdon*, igra se s njima! Narod pak pokazuje evolutivno svojstvo prilagodbe, nadmoćne svakoj logici, razumu i moralu. Kao što se prirodno prilagođava uzbrdici, nizbrdici, ravnom tlu, plivanju ili letu atmosferom, tako se skoro prekonoć prilagođava socijalnom mediju - društvu, čim shvati da su novi „šerifi u gradu“ propisali nova pravila ponašanja. Interesantno je pratiti povijesno ponašanje kršćana, počev od skrivanja po katakombama, preko okupljanja oko inkvizicijskih lomača, do današnjih hrlenja na propovjedi, misna slavlja i hodočašća, a da ni u jednom periodu ne poštuju navodnu božju riječ (u koju se, dakako, svesrdno zaklinju) koja je kao zapisana u njihovoj svetoj knjizi. Jednako tako je za upitati osamdeset do devedeset tisuća prebjega iz komunističke partije u nacionalšovinističku stranku s elementima fašizma, što su uopće radili u prvoj kad aposteriori pljuju po njoj na pasja kola, osim što su se prilagodljivo pozicionirali, baš kao što to čine u aktualnoj ili će činiti u ma kojoj budućoj koju procjene korisnom za vlastito napredovanje.

8.02.2019.g.

PR
DIOGEN pro kultura
<http://www.diogenpro.com>